

กฎหมายล้มละลาย

การบรรยายครั้งที่ ๕

โดย อาจารย์ ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำ

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

วันจันทร์ที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๘

ณ เนติบัณฑิตยสภา

กระบวนการพิจารณาหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

๑. การแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่ง ม. ๑๕๘
๒. การประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ม. ๒๘, ๑๔๘/๑
๓. การออกหมายเรียกลูกหนี้มาสอบสวนเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สิน
ม. ๑๑๓
๔. การยึดดวงตรา สมุดบัญชี เอกสาร และทรัพย์สิน ม. ๑๕, ๒๐ และ
๑๐๕
  - จพท. ไม่มีอำนาจยึดหรืออายัด ทส. ซึ่งเคยเป็นของลูกหนี้แต่ลูกหนี้ได้โอนให้บุคคลอื่นไปก่อนแล้ว เว้นแต่จะได้มีการเพิกถอนการโอนเสียก่อน (๕๑๒/๒๔)
  - ฎ. ๓๖๒๓/๒๕๖๔ เงินตรามิใช่สิ่งของตามความหมายของ ม.๑๐๕ (๓)

ฎีกาที่ ๒๒๒๘/๒๕๖๕

จำเลยเป็นผู้ครอบครองอาคารเลขที่ ๑๐๓/๓๘ และ ๑๐๓/๔๘ โดยจำเลยได้อยู่กินพักอาศัยอยู่ร่วมกับ อ. ภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสของจำเลย และเป็นผู้ดำเนินกิจการของห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. มา โดยตลอด ทรัพย์สินที่อยู่ในอาคารจึงเป็นทรัพย์สินของจำเลยที่ทำมาหาได้ร่วมกันกับ อ. อันเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้ตามพ.ร.บ.ล้มฯ ม. ๑๐๘ (๑) และ (๒) มิใช่สิ่งของตามมาตรา ๑๐๘ (๓) จ.พ.ท. ผู้คัดค้านมีสิทธิยึดทรัพย์สินในตู้নির্যক্তিตั้งอยู่ในอาคารได้ตามมาตรา ๑๘

ฎีกาที่ ๒๒๒๘/๒๕๖๕ (ต่อ) ม.๑๘ วรรคสอง

แม้คำร้องของโจทก์ที่ขอให้ จ.พ.ท. ผู้คัดค้านยึดทรัพย์ของจำเลยระบุขอให้ผู้คัดค้านไปยังบ้านเลขที่ ๑๐๓/๓๘ แต่เมื่อจำเลยเป็นผู้ครอบครองอาคารบ้านเลขที่ ๑๐๓/๓๘ และ ๑๐๓/๔๘ ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินบริเวณเดียวกัน และคำร้องระบุขอให้ยึดทรัพย์สินในตู้นิรภัยไว้ด้วย ข้อมูลที่ผู้คัดค้านได้รับจากจำเลยและ โจทก์เพียงพอที่จะเชื่อว่าบ้านเลขที่ ๑๐๓/๓๘ และ ๑๐๓/๔๘ เป็นสถานที่ของจำเลยหรือที่จำเลยได้ครอบครองอยู่เมื่อ โจทก์แถลงให้ผู้คัดค้านไปยึดทรัพย์ของจำเลยที่บ้านเลขที่ ๑๐๓/๓๘ ผู้คัดค้านมีอำนาจไปดำเนินการยึดทรัพย์ของจำเลยที่อยู่ในภูมิลำเนาดังกล่าวและภายในบ้านเลขที่ ๑๐๓/๔๘ ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกัน โดยเชื่อว่าเป็นสถานที่อันเป็นของจำเลยหรือที่จำเลยได้ครอบครองอยู่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง โดยไม่จำเป็นต้องให้โจทก์สืบทรัพย์ นำยึดหรือยื่นยันทรัพย์ก่อน คดีไม่มีเหตุที่จะถอนการยึดทรัพย์ตามคำร้องของผู้ร้อง

๕. การจัดการทรัพย์สินและกิจการของลูกหนี้

๕.๑ ห้ามมิให้ลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์กระทำการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของตน ม. ๒๔ ฝ่าฝืนโทษ (**ฎ. ๒๖๑๘/๒๕๖๔**)

ล. ทำสัญญาจ้าง จก. ในขณะที่ ศ.ล้ม มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ ล. เด็ดขาดตกเป็น โฆษะ โดยไม่คำนึงว่า จก. ซึ่งเป็นคู่สัญญาจะทราบว่า ล. ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือล้มละลายหรือไม่ แม้ต่อมาศาล จ. มีนบุรีมีคำพิพากษาให้ ล. ชำระหนี้เงินแก่ จก. คำพิพากษาก็ไม่มีผลผูกพันศาลในคดีล้มละลาย ล. มิได้เป็นหนี้ จก. ตาม ม. ๘(๒) จก. ไม่มีสิทธินำมูลหนี้มาฟ้องขอให้ล้ม (๑๕๕๐๖/๒๕๕๘)

๕. การจัดการทรัพย์สินและกิจกรรมของลูกหนี้

- ไม่ว่าคู่กรณีจะรู้หรือไม่ว่านิติกรรมมีวัตถุประสงค์ต้องห้ามตามกฎหมาย.ตกเป็นโมฆะ และผู้คัดค้านรับจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของ ล. ๑ ไว้โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนในเวลาที่ยังไม่ประกาศคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของ ล. ๑ เด็ดขาดในราชกิจจานุเบกษา และไม่ทราบว่า ล. ๑ ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินเด็ดขาดตามราชกิจจานุเบกษาก็ตาม ผู้คัดค้านก็ไม่อาจยกความสุจริตขึ้นอ้างเพื่อมีผลเป็นการลบล้างบทกฎหมายได้ (*๑๐๖๕๖/๕๘* หนังสือหน้า ๕๐ และ *๕๖๗๗/๖๐* หน้า ๕๑)

อย่างไรก็ตาม ม. ๒๔ ไม่ได้ห้ามลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์สินจัดการทส. ของผู้อื่นหรือกระทำการแทนผู้อื่น (๔๘๕๖/๓๓)

- ม. ๒๔/๑ และ ม. ๑๗๓/๑

ฎีกา ๓๓๕/๒๕๖๖

ขณะเจ้าหน้าที่ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดร้อยเอ็ดเมื่อวันที่ ๒๖ พ.ค. ๕๔ เป็นระยะเวลาเพียง ๗ วัน นับแต่วันที่ศาลล้มมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาด ทั้งยังไม่มี การ โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและนสพ.ตาม ม.๒๘ จนกระทั่งวันที่ ๒๐ ก.ค. ๕๔ อันเป็นวันที่ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ จพท.ก็ยังไม่ได้มีการ โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาดไม่ว่าในช่องทางใด โดยจพท.เพิ่ง โฆษณาคำสั่งฯ ในนสพ. สยามรัฐเมื่อวันที่ ๒๕ ก.ค.๕๔ และในราชกิจจานุเบกษา ๓๐ ส.ค. ๕๔ ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๓ เด็ดขาด จึงเผยแพร่ต่อสาธารณชนให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไปครั้งแรกอย่างรวดเร็ว ๒๕ ก.ค. ๕๔

ฎีกา ๗๓๕/๒๕๖๖

การตรวจสอบสารบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าศาล
ล้มมีคำสั่งพิทักษ์ ของลูกหนี้ที่ ๓ แล้ว ในวันที่เจ้าหนี้ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่
๓ เป็นคดีแพ่ง กรณีจึงน่าจะเชื่อว่าในขณะที่เจ้าหนี้ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓
เป็นคดีแพ่ง เจ้าหนี้ไม่ทราบว่าศาลล้มพิทักษ์ ลูกหนี้ที่ ๓ ดังนั้น เมื่อการ
ที่เจ้าหนี้ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่งเป็นการใช้สิทธิโดยสุจริตตาม
ข้อมูลที่สามารถตรวจสอบได้ ณ ขณะนั้น ทั้งหากเจ้าหนี้ไม่สามารถ
ฟ้องเป็นคดีแพ่งคดีนี้ สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ก็จะขาดอายุความและ
ไม่มีช่องทางอื่นใดที่จะเยียวยาแก่เจ้าหนี้รายนี้ได้ เพื่อประโยชน์แห่ง
ความยุติธรรม ย่อมถือได้ว่าการฟ้องดังกล่าวเป็นเหตุให้อายุความ
สะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. ม.๑๕๓/๑๔ (๒) แล้ว เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับ
ชำระหนี้จึงยังไม่ขาดอายุความ

๕.๒ จ.พ.ท. แต่ผู้เดียวมีอำนาจจัดการทรัพย์สิน

และกิจการของลูกหนี้ (ม. ๒๒)

- เป็นการกระทำเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไปเท่านั้น
- การจัดการทส.ตาม ม. ๒๒(๑) รวมถึงการที่ จ.พ.ท. ใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินของลห.จากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิยึดถือไว้ด้วย (๕๖๕๖/๕๘)
- ม. ๑๒๐; การที่ ลห. ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ไม่มีผลทำให้ ค. รับผิดตามสัญญาที่ ลห. มีอยู่ระงับสิ้นไป (๑๑๒/๕๓)
- เมื่อ ล. ถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้ว อำนาจในการรับชำระหนี้ย่อมตกแก่ จ.พ.ท. ตาม ม. ๒๒(๒) หากลูกหนี้ของ ล. ยังคงทำการชำระหนี้แก่ ล. หรือตัวแทนของ ล. หนี้ดังกล่าวยังไม่ระงับเพราะถือไม่ได้ว่าเป็นการชำระหนี้โดยชอบตาม ป.พ.พ. ม. ๓๑๕ (๗๕๖๖/๔๔)

ฎีกา ๒๓๖๓/๒๕๖๕ (ม.๒๒,๔๑, ๕๕, ๑๐๕ และ ๑๔๕)

- ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างทรัพย์สินหลักประกันทั้งสองแปลงเป็นทรัพย์สินที่จำเลยทั้งสองมีมาก่อนล้มละลาย (๑๐๕) และไม่ปรากฏว่ากรรมการเจ้าหนี้หรือที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเห็นชอบให้ผู้คัดค้านสิทธิในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างทรัพย์สินหลักประกันทั้งสองแปลงดังกล่าว (๑๔๕(๓) + ๔๑) ผู้คัดค้านจึงยังคงมีหน้าที่ในการรวบรวมจัดการทรัพย์สินดังกล่าว
- เมื่อ โจทก์ในฐานะเจ้าหนี้มีประกันเลือกใช้สิทธิยื่นคำร้องให้ผู้คัดค้านดำเนินการยึดและขายทอดตลาดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างทรัพย์สินหลักประกันทั้งสองแปลง ผู้คัดค้านจึงต้องรับคำร้องเพื่อดำเนินการสอบสวนสิทธิของโจทก์และยึดทรัพย์สินหลักประกันออกขายทอดตลาดต่อไป

ฎีกา ๔๕๐๐/๒๕๖๕

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติเห็นชอบให้ จ.พ.ท. จำเลยที่ ๑ งดดำเนินการบังคับคดีแก่ที่ดินพิพาททั้งสี่แปลง โดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ไปดำเนินการตามกฎหมายอื่น ย่อมมีผลเป็นการสละสิทธิในที่ดินพิพาท มาตรา ๑๔๕ (๓) ที่ดินพิพาทย่อมมิใช่ทรัพย์สินในกองทรัพย์สินในคดีล้มละลายของจำเลยที่ ๒ ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์(จำเลยที่ ๑) ต้องมีหน้าที่รวบรวมนำมาขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นนำเงินมาแบ่งแก่บรรดาเจ้าหนี้ตลอดจนไม่มีอำนาจฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีเกี่ยวกับที่ดินพิพาทตามมาตรา ๒๒ (๓) แทนจำเลยที่ ๒ อีกต่อไป โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ เพื่อบังคับจำนองแก่ที่ดินพิพาท

ฎีกา ๔๕๐๐/๒๕๖๕ (ต่อ)

ทั้งมีผลให้จำเลยที่ ๒ ลูกหนี้มีอำนาจฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีเกี่ยวกับที่
พิพาทได้ด้วยตนเอง โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องเฉพาะจำเลยที่ ๒ และเมื่อศาล
พิพากษาให้โจทก์ชนะคดีแล้วย่อมร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดี
ดำเนินการบังคับจำนองแก่ที่ดินพิพาทดังเช่นคดีแพ่งทั่วไปต่อไป

ฎีกา ๕๐๖๒/๒๕๖๕

การหักกลบหนี้ของจำเลยไม่ได้กระทำต่อโจทก์ที่ ๑ ในฐานะ
ส่วนตัวที่ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ แต่ได้
กระทำต่อโจทก์ที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาย ป.
กองมรดกของนาย ป. ซึ่งไม่ได้ถูกศาลล้มละลายกลางพิทักษ์
ทรัพย์เด็ดขาดแต่อย่างใด การแสดงเจตนาหักกลบหนี้ของ
จำเลยจึงเป็นการกระทำโดยสุจริตและชอบด้วยกฎหมาย หาเป็น
การละเมิดไม่

ฎีกา ๑๒๐๖/๒๕๖๖

ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้บริษัทที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือพิพากษาให้ล้มละลายและอยู่ในระหว่างการจัดการของจ.พ.ท. ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล VAT และ SBT เมื่อยังมิได้มีการแจ้งการเลิกกิจการของจำเลยตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๘๕/๑๕ จำเลยจึงยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะผู้ประกอบการจดทะเบียน VAT ที่จะต้องเรียกเก็บ VAT จากการขายสินค้าหรือบริการแล้วนำส่งแก่กรมสรรพากรเช่นเดิม ผู้คัดค้านในฐานะ จ.พ.ท. ของจำเลยซึ่งมีหน้าที่จัดการกิจการและทรัพย์สินของจำเลยต้องปฏิบัติตามประมวลรัษฎากรเช่นเดียวกับจำเลยที่ปฏิบัติก่อนศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้ล้มละลาย

ฎีกา ๑๒๐๖/๒๕๖๖

- เมื่อผู้ร้องชำระหนี้และจ.พ.ท. ได้รับชำระหนี้ไว้แทนจำเลย จ.พ.ท. มีหน้าที่ออกใบกำกับภาษีในนามของบริษัทจำเลยซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนตามพ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา ๒๒ ประกอบประมวลรัษฎากร มาตรา ๘๖
- ส่วนหนี้ที่ไม่มีใบแจ้งหนี้เป็นค่าจ้างเพิ่มเติมและงานเปลี่ยนแปลงขอบเขตงานตามสัญญาถือเป็นค่าบริการเช่นเดียวกัน ผู้คัดค้านในฐานะจ.พ.ท.ของจำเลยมีหน้าที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและออกใบกำกับภาษีเมื่อได้รับชำระหนี้นั้นแล้ว

๕.๓ การดำเนินคดีแทนลูกหนี้

ม. ๒๒ (๓) และ ๒๕

- ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงว่า จห. จะได้ทราบว่า ลห. ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้วหรือไม่ (๒๖๓๔/๓๕)
- การที่ ล. ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาฎีการวม ๓ ครั้ง คำร้องดังกล่าว จึงเป็นคำร้องที่ไม่ชอบ เพราะเป็นการกระทำที่ไม่มีอำนาจตาม กฎหมาย (๑๒๖๗/๕๘)
- คดีใดๆ หมายถึง เฉพาะแต่การฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีแพ่งที่เกี่ยวกับทส. ของลห. เท่านั้น ไม่รวมไปถึงการฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีอาญาด้วย (๓๑๒๘-๓๑๒๙/๕๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๑๓/๒๕๖๒

คดีนี้ในส่วนฟ้องขับไล่จำเลยออกจากอาคารที่เช่าเป็นการบังคับ
แก่จำเลยโดยตรง จึงมิใช่คดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลย จพท.
ของจล.จึงไม่มีอำนาจดำเนินคดีแทนจล. ในส่วนนี้

ส่วนคดีขอให้บังคับ จล.ชำระค่าเสียหายเป็นคดีที่ต้องจ่ายทส.จาก
กองทส.ของจล. หาก จล.แพ้คดี จึงเป็นคดีเกี่ยวกับทส.ของจล.
ซึ่งจพท.ของจล.มีอำนาจเข้าว่าคดีแทนจล.เฉพาะส่วนนี้...

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๓/๒๕๖๒ (ต่อ)

เมื่อจพท.ของจล.แถลงไม่ยื่นฎีกาคดีส่วนนี้ จึงคงเหลือแต่คดีฟ้อง
ขับไล่จล.ออกจากอาคารที่เช่าเท่านั้น ซึ่งจล.ขอขยายระยะเวลายื่น
ฎีกาและศ.ชั้นต้นอนุญาตให้จล.ยื่นฎีกาได้ภายในวันที่ ๒๘ ธ.ค.
๖๐ ที่จล.ยื่นฎีกาเมื่อวันที่ ๒๖ ม.ค.๖๑ จึงเกินกำหนดระยะเวลาที่
ศ.ชั้นต้นอนุญาต จล.ไม่อาจยื่นฎีกาในระยะเวลาที่ศ.ชั้นต้นขยาย
ให้แก่จพท.ของจล.ได้ เพราะการขยายระยะเวลาให้จพท.ของจล.
เป็นการขยายระยะเวลาในส่วนคดีเรียกค่าเสียหายที่จพท.ของจล.
มีอำนาจดำเนินคดีแทนจล.ตามม.๒๒(๓) และ ๒๕ เท่านั้น เมื่อ
จล.ยื่นฎีกาเกินกำหนดจึงเป็นฎีกาที่ไม่ชอบ

๕.๓ การดำเนินคดีแทนลูกหนี้ (ต่อ)

- ตามบทบัญญัติ ม. ๒๒ (๓), ๒๔ และ ๒๕ เมื่อ ลห. ถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลห. ไม่มีอำนาจต่อสู้คดีใดๆ ไม่ว่าในชั้นพิจารณาหรือชั้นบังคับคดี
- การร้องขอให้งดการบังคับคดีเป็นการต่อสู้คดีใดๆ เกี่ยวกับทส. ของ ลห. อย่างหนึ่ง ล. ทั้งสองจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้อง (๒๒๑๕๔/๕๕)
- การร้องคัดค้านการขายทอดตลาดทรัพย์สินเป็นการต่อสู้คดีใดๆ หรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทส. ของ ลห. อย่างหนึ่งซึ่งเป็นอำนาจของ จพท. (๖๔๓๔/๕๗)

ฎีกา ๓๓๓/๒๕๖๖ (ข้อสอบสมัย ๗๖)

ภายหลังศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๑
เด็ดขาด ศาลชั้นต้นยังคงดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้ซึ่งเป็นคดีที่
ผู้ร้องทั้งสองขอให้เพิกถอนหมายบังคับคดี เพิกถอนการยึด และเพิก
ถอนการขายทอดตลาดที่ดินของจำเลยที่ ๑ อันเป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับ
ทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ต่อไปจนกระทั่งศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์
มีคำสั่งและคำพิพากษาตามลำดับ โดยจำเลยที่ ๑ ไม่มีอำนาจดำเนิน
กระบวนการพิจารณาคดีนี้อีกต่อไป การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้
ในศาลชั้นต้นนับแต่วันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ
จำเลยที่ ๑ เด็ดขาดรวมถึงคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ เป็นการดำเนิน
กระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบด้วยมาตรา ๒๒ และ ๒๕

ฎีกา ๔๑๘๑/๒๕๖๕ (ม.๒๒ (๒) + ๒๕) (ข้อสอบสมัย ๗๖)

ภายหลังจำเลยถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นเพิกถอนคำสั่งงดการบังคับคดีของศาลจังหวัดพัทธยาและอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายรวมทั้งคำสั่งต่างๆ ของศาลชั้นต้นอันสืบเนื่องมาจากการดำเนินกระบวนการพิจารณานั้น แม้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะยื่นคำร้องขอเข้าว่าคดีแทนจำเลยและขอให้พิจารณาคดีต่อไปก็หาทำให้กลับเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ชอบด้วยกฎหมายในภายหลังไม่

๕.๓ การดำเนินคดีแทนลูกหนี้ (ต่อ)

- อำนาจตาม ม. ๒๒ (๓) และ ๒๕ เป็นอำนาจเฉพาะของ จ.พ.ท. โดยแท้ ดังนั้น แม้ จ.พ.ท. จะไม่ขอเข้าดำเนินคดีแทน ลูกหนี้หรือ ล. ก็จะไม่ดำเนินคดีต่อไปไม่ได้ (๖๕๐/๑๒ และ ๑๐๒๕๘/๕๕)
- อย่างไรก็ตาม ม. ๒๒ มิได้ห้ามลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์ในการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือคำสั่งอื่นใดของศาลในคดีล้มละลายหรือคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลายที่ลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์ รวมตลอดถึงการยื่นคำร้องคัดค้านการกระทำหรือคำวินิจฉัยของ จ.พ.ท. ในคดีดังกล่าว เว้นแต่จะต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลล้มฯ (๓๒๐๕/๕๘)

๕.๓ การดำเนินคดีแทนลูกหนี้ (ต่อ)

- การจะเข้าว่าคดีหรือไม่เป็นดุลพินิจของ จ.พ.ท. (๕๔๔๐/๓๓)
- และหาก จ.พ.ท. มีคำขอประการใดแล้ว ศาลก็มีอำนาจพิจารณาสั่งได้ตามที่เห็นสมควรเช่นกัน (๒๕๖๕/๕๓)
- เมื่อปรากฏว่า จก. ยื่นคำขอรับชำระหนี้ของ ล. ๑ ไว้ในคดีล้มละลายด้วย การพิจารณาคดีของ ล. ๑ ต่อไปจึงไม่เป็นประโยชน์ (๒๒๒๒/๑๓)
- ม. ๕๓

๕.๔ การห้ามเจ้าหน้าที่ฟ้องคดีแพ่งอันเกี่ยวกับ

หนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ได้ (ม. ๒๖)

- อย่างไรก็ตาม ถ้ามิใช่หนี้เงิน แต่เป็นกรณีที่เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามสัญญา จห. ก็ต้องแจ้งให้ จ.พ.ท. ปฏิบัติตามสัญญานั้นแทน ลูกหนี้ตาม ม. ๒๒ (๑) เว้นแต่เป็นกรณีที่ ลห. ต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้ตามสัญญาด้วยตนเอง และผิคนัดอันถือว่าเป็นการโต้แย้งสิทธิ จห. ย่อมมีสิทธิฟ้อง ลห. ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ
- เมื่อ จก. ฟ้องขอให้บังคับ ล. ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนโดยมิได้เรียกร้องค่าเสียหายอื่นจาก ล. เป็นการขอให้บังคับ ล. ชำระหนี้ส่งมอบ ทส. เฉพาะสิ่งและเป็นการใช้สิทธิติดตามเอาทส. ของ จก. คืน เป็นหนี้ที่มีอาจขอรับชำระหนี้ในคดีล้มได้ จก. ย่อมมีอำนาจฟ้อง ล. ตามปวิพ.ม. ๕๕ ประกอบพรบ.ล้ม ม. ๒๖ (๒๖๕๐/๕๐)

๕.๔ การห้ามเจ้าหน้าที่ฟ้องคดีแพ่งอันเกี่ยวกับ

หนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ได้ (ม. ๒๖) (ต่อ)

- ส่วนฟ้องที่ขอให้เพิกถอน โฉนดที่ดิน เพิกถอนนิติกรรมการให้และขับไล่ ล. ๑ มิใช่หนี้เงินที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ในคดีล้มละลาย จก. จึงฟ้อง ล. ๑ ใน ข้อหาดังกล่าวได้โดยตรง (๑๑๒๐๑/๕๗)
- คดี จก. ในส่วนที่ฟ้องขับไล่ ล. ออกจากที่ดินและบ้านพิพาทอันเป็น ทส. ของ จก. ไม่เกี่ยวกับ ทส. ของ ล. โดยตรง จึงไม่อยู่ในอำนาจ จ.พ.ท. ที่จะดำเนินคดีแทน ล. ล. ย่อมมีอำนาจต่อสู้คดีโดยลำพัง; ค่าเสียหายดังกล่าวจึงเป็นมูลหนี้อันเกิดจากการกระทำละเมิดของ ล. ที่เกิดขึ้นภายหลังที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว จก. ชอบที่จะฟ้อง ล. ซึ่งเป็น ลห. ในคดีล้มละลายได้โดยตรง ไม่อาจฟ้องจพท. เป็น ล. แทน ลห. หรือเข้าดำเนินคดีนี้แทน ล. (๑๕๓๒๐/๕๘; ข้อสอบ สมัย ๗๐)

ข้อสอบ สมัยที่ ๖๑

แดงเป็นโจทก์ (จก.) ฟ้องจพท.ของคำต่อศาลแพ่งว่า จก.ทำสัญญาจะซื้อที่ดินบางส่วนเนื้อที่ ๕๐ ตร.วา ของที่ดินมีโฉนดจากนายคำราคาหนึ่งล้านบาท จก.ชำระราคาที่ดินให้แก่คำครบถ้วนแล้วในวันทำสัญญาและคำตกลงจะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่จก.เมื่อแบ่งแยกโฉนดที่ดินเรียบร้อยแล้ว แต่เมื่อแบ่งแยกโฉนดที่ดินเสร็จ คำอุทกศาลล้มล้างพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเสียก่อน จก. จึงยื่นคำขอต่อจำเลยให้ปฏิบัติตามสัญญาแทนคำ แต่จำเลยสั่งยกคำขอเพราะไม่เชื่อพยานหลักฐานของจก. ขอศาลพิพากษาบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวให้แก่จก.ตามสัญญา หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนา...

ข้อสอบ สมัยที่ ๖๑

ศาลแพ่งตรวจคำฟ้องของจก.แล้วมีคำสั่งว่า การที่จำเลยซึ่งเป็นจพท.ของ นายคำมีคำสั่งปฏิเสธไม่โอนที่ดินให้แก่จก.ตามสัญญา หากจก.ได้รับความเสียหายก็ชอบที่จะ ไปยื่นคำร้องต่อศาลในคดีล้มละลาย เพื่อมี คำวินิจฉัยต่อไปมิใช่มาฟ้องยังศาลอื่น จึงไม่รับฟ้อง คืบค่าขึ้นศาลทั้งหมด ให้แก่จก.

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งศาลแพ่งที่ไม่รับฟ้องของจก.ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัยที่ ๖๑

- อ้าง มาตรา ๒๖ และ ๒๗ จากบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวมีความหมายว่า เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ห้ามมิให้เจ้าหนี้ฟ้องคดีแพ่งอันเกี่ยวกับหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระได้เท่านั้น โดยจะต้องขอรับชำระหนี้ต่อจพท.ตามวิธีการที่ได้บัญญัติไว้ในพรบ.ล้ม แต่ห้ามเฉพาะหนี้เงิน
- ส่วนหนี้ตามฟ้องที่จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแก่กันซึ่งจก. ในฐานะเจ้าหนี้ไม่อาจขอรับชำระหนี้ต่อจพท.ได้เพราะมิใช่หนี้เงิน จึงหาได้อยู่ในบังคับที่ห้ามมิให้ฟ้องแต่อย่างใดไม่ การที่จำเลยในฐานะจพท.ของนายคำซึ่งมีอำนาจแต่ผู้เดียวที่จะจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไปตาม ม.๒๒(๑) ปฏิเสธสิทธิของจก. โดยยกคำขอของจก. ย่อมมีผลเป็นการโต้แย้งสิทธิ

ธงคำตอบ สมัยที่ ๖๑ (ต่อ)

ของจก.ตามป.วิ.พ.ม.๕๕ จก.จึงมีอำนาจฟ้องจล.ต่อศาลแพ่งเป็นคดีนี้ได้

- การที่จก.ยื่นฟ้องจล.ต่อศาลแพ่งก็มีใช้การร้องขอต่อศาลเพื่อให้กลับหรือแก้ไขคำวินิจฉัยของจพท. ตามพรบ.ล้มฯ ม. ๑๔๖ คดีของจก.จึงไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องดำเนินการในคดีล้ม ดังนั้น คำสั่งศาลแพ่งที่ไม่รับฟ้องจก.จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบ ฎ. ๖๘๖/๒๕๕๑)

ข้อสอบ สมัยที่ ๓๐: จก.ยื่นคำฟ้องต่อศาลแพ่งว่าจำเลยทำสัญญาเช่าที่ดินจาก จก. เป็นเวลา ๓ ปี ครบกำหนดแล้ว จก.มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยพร้อมบริวารออกจากที่ดินจก. แต่จำเลยเพิกเฉย ขอศาลพิพากษาขับไล่จำเลยพร้อมบริวารออกจากที่ดินของ จก. จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า ส.เช่าระหว่าง จก. กับจำเลยเป็นส.ต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่าส.เช่าธรรมดา โดยมีข้อตกลงให้จำเลยปรับปรุงสภาพที่ดินตามแบบที่กำหนด และให้สิทธิจำเลยใช้ประโยชน์จากที่ดินมีกำหนดรวมทั้งหมด ๑๐ ปี ล.ได้ปรับปรุงสภาพที่ดินตามแบบที่กำหนดแล้ว ล. เพิ่งใช้ประโยชน์จากที่ดินเพียง ๓ ปี จก. ไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้อง และขอศาลบังคับให้ จก. ไปจดทบ.การเช่าที่ดินดังกล่าวต่อพนักงานจนท. เป็นเวลา ๗ ปี ให้แก่ ล. จก.ให้การแก้ฟ้องแย้งว่า จก. ไม่เคยมีข้อตกลงกับ ล.เป็นพิเศษ นอกเหนือจากส.เช่า ล.ไม่มีสิทธิขอบังคับให้จดทบ.การเช่า ขอให้ยกฟ้อง

เมื่อคดีเสร็จการพิจารณา ศาลแพ่งวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงได้ความตามที่ จก.และล. รับกันว่า ศ.ล้มมีคำสั่งพท.ของ ล.เด็ดขาดก่อนจก.ฟ้องคดีนี้ ๑ เดือน ดังนั้น จพท. แต่ผู้เดียวมีอำนาจในการฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีใดๆ เกี่ยวกับทส.ของลห. ล.ต้องห้ามมิให้กระทำการใดๆ เกี่ยวกับทส.หรือกิจการของตน จึงให้เพิกถอนคำสั่งรับคำให้การและฟ้องแย้ง รวมทั้งกระบวนการพิจารณาหลังจากนั้นทั้งหมด หมายเรียกและสั่งสำเนาคำฟ้องให้จพท. ของ ล. เข้ามาแก้คดีต่อไป

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลแพ่งที่ให้เพิกถอนคำสั่งรับคำให้การและฟ้องแย้ง รวมทั้งกระบวนการพิจารณาหลังจากนั้นทั้งหมด หมายเรียกและสั่งสำเนาคำฟ้องให้จพท.ของ ล. เข้ามาแก้คดีชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัยที่ ๗๐

คดี จก.ในส่วนที่ฟ้องจับได้ ล.พร้อมบริวารออกไปจากที่ดินของ จก. ไม่เกี่ยวกับ ทส.ของ ล. จึงไม่อยู่ในอำนาจของจพท.ตาม ม. ๒๒(๓) และ ล.ไม่ต้องห้ามตาม ม.๒๔ ล. ย่อมมีอำนาจให้การต่อสู้คดีได้โดยลำพัง ดังนั้น การที่ศาลแพ่งมีคำสั่งให้เพิกถอน คำสั่งรับคำให้การรวมทั้งกระบวนการพิจารณาหลังจากนั้นทั้งหมด หมายเรียกและส่งสำเนาคำฟ้องให้จพท.ของ ล.เข้ามาแก้คดีจึง ไม่ชอบด้วยกม. ศาลแพ่งจะต้องวินิจฉัยคดีต่อไปว่า จก.มีอำนาจ ฟ้องจับได้ ล.พร้อมบริวารออกจากที่ดินของจก.ตามฟ้องหรือไม่

ชงคำตอบ สมัยที่ ๗๐ (ต่อ)

- สำหรับฟ้องแย้งของจำเลยนั้น เป็นการขอให้บังคับ จก.จด ทะเบียนสิทธิการเช่าที่ดินตามส.ต่างตอบแทนพิเศษยิ่งกว่า ส.เช่าธรรมดาอันเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สินของ ล. กรณี จึงเป็นเรื่องที่ล.ใช้สิทธิฟ้องร้องเกี่ยวกับทส.ของ ล.หลังจาก ล. ถูกพทเค็ดขาดแล้ว ซึ่งเป็นอำนาจของ จพท.ตามม. ๒๒(๓) ดังนั้น การที่ศาลแพ่งมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งรับฟ้องแย้ง รวมทั้งกระบวนการพิจารณาหลังจากนั้นเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับ ฟ้องแย้งจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (เทียบ ฎ. ๑๕๓๒๐/๕๘)

ข้อสอบ สมัยที่ ๖๕

จพท.ยื่นคำร้องต่อศาลล้มว่า นายคำ จห.รายหนึ่งแจ้งว่า หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ ล. เด็ดขาดและยังไม่หลุดพ้นจากการล้มละลาย ล. จดทะเบียนโอนขายที่ดิน ๑ แปลง ให้แก่แดงในราคาต่ำเกินสมควร ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนขายที่ดินดังกล่าวระหว่าง ล. กับ แแดง หาก ล. และแดงไม่ดำเนินการ ขอให้ถือเอาคำสั่งศาลแทนการแสดงเจตนา ล. ไม่ยื่นคำคัดค้าน ส่วนแดงยื่นคำคัดค้านว่า ซื่อที่ดินพิพาทจาก ล. โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนตามราคาในท้องตลาด อีกทั้งผู้ร้องยื่นคำร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่นายคำเจ้าหนี้รู้ว่า ล. โอนขายที่ดินให้แก่ตน คดีขาดอายุความ ขอให้ยกคำร้อง

ข้อสอบ สมัยที่ ๖๕ (ต่อ)

ศาลไต่สวนพยานผู้ร้องและผู้คัดค้านเสร็จแล้ววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่าแดงซื้อที่ดินจาก ล. โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนตามราคาในท้องตลาด อีกทั้งผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่นายคำเจ้าหนี่รู้ว่า ล. โอนขายที่ดินให้แก่นายแดง คดีของผู้ร้องขาดอายุความตาม ม. ๑๑๓ ประกอบ ป.พ.พ. ม. ๒๔๐ จึงให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งยกคำร้องดังกล่าวของศาลล้มชอบด้วย

กฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัยที่ ๖๕

- การ ล. โอนขายที่ดินเป็น โฆษตาม ม. ๒๔ ประกอบ ปพพ.ม.๑๕๐ เมื่อนิติกรรมการขายที่ดินเป็น โฆษยอมเสียเปล่า ล. ยังเป็นเจ้าของที่ดิน; การที่ จพท. ยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนการจดทะเบียน. โอนขายที่ดินระหว่าง ล. กับแดง จึงเป็นการใช้สิทธิติดตามเอาคืนซึ่ง ทส. ของ ล. จากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิที่จะยึดถือไว้ตาม ม. ๒๒ ประกอบ ปพพ.ม. ๑๓๓๖ ซึ่งไม่มีอายุความ กรณีมิใช่เป็นการฉ้อฉลที่ ล. ได้กระทำก่อนถูกพิทักษ์ทส.ตาม ม. ๑๑๓ ซึ่ง จพท. จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในอายุความ ๑ ปี ตาม ปพพ.ม. ๒๔๐ นับแต่วันที่คำ จห. ผู้เกี่ยวข้องได้รู้ต้นเหตุอันเป็นมูลให้เพิกถอน จพท. ผู้ร้องขอที่จะยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนฯ ได้ (๓๓๔๕/๕๕) ดังนั้น คำสั่งยกคำร้องของศาลล้มๆ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำอธิบาย กฎหมายล้มละลาย

พิมพ์ครั้งที่

๙

- การดำเนินคดีล้มละลาย
- กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้รวมทั้งลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ปรับปรุงแก้ไขตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑)

ชีพ จุลมนต์

อดีตประธานศาลฎีกา

ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักกฎหมาย

English for Lawyers

สำหรับนิสิตนักศึกษาจากกฎหมายทุกระดับรวมทั้งชั้นเนติบัณฑิตและ
ผู้เตรียมตัวสอบเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการ
ผู้ช่วยทุกสนาม

ดร.กนก จุลมนต์
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา
ดร.สุรชาติพิทย์ จุลมนต์ ทัศนชัยกุล
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

คำนำ

(พิมพ์ครั้งที่ 6)

การพิมพ์ครั้งที่ 6 ผู้เขียนทั้งสองได้เพิ่มเติมเนื้อหา ได้แก่

- 1) ข้อสอบภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ 77 (สอบวันที่ 6 เมษายน 2568)
- 2) ข้อสอบภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ 76 (สอบวันที่ 7 เมษายน 2567)
- 3) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบวันที่ 6 กรกฎาคม 2568)
- 4) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบวันที่ 8 มีนาคม 2568)
- 5) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบวันที่ 8 มีนาคม 2568)
- 6) ข้อสอบการอ่านจับใจความผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบวันที่ 8 มีนาคม 2568)
- 7) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบวันที่ 3 พฤศจิกายน 2567)
- 8) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบวันที่ 3 พฤศจิกายน 2567)
- 9) ข้อสอบการอ่านจับใจความผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบวันที่ 16 มิถุนายน 2567)
- 10) ข้อสอบแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามเล็ก) (สอบวันที่ 16 มิถุนายน 2567)
- 11) ข้อสอบแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) (สอบวันที่ 2 มีนาคม 2567)

ทั้งได้แก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาเดิมจากการพิมพ์ครั้งก่อนด้วย

ผู้เขียนทั้งสองคนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่มีส่วนช่วยให้นิติกร นักศึกษา และผู้เตรียมตัวสอบวิชาภาษาอังกฤษในสนามต่างๆ สามารถทำคะแนนสอบข้อนี้ได้ดีและสอบผ่านการสอบคัดเลือกหรือการทดสอบความรู้ในสนามต่างๆ ตามที่ผู้ใช้หนังสือเล่มนี้ตั้งเป้าหมายไว้

ดร.กนก จุลมนต์ และ ดร.สุธาทิพย์ จุลมนต์ ทัศนชัยกุล
28 พฤศจิกายน 2568

- ส่วนที่ 4 ข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายความรู้ชั้นเนติบัณฑิต .....
1. สมัยที่ 72 สอบวันที่ 30 สิงหาคม 2563 .....
  2. สมัยที่ 73 สอบวันที่ 4 เมษายน 2564.....
  3. สมัยที่ 74 สอบวันที่ 15 พฤษภาคม 2565.....
  4. สมัยที่ 75 สอบวันที่ 9 เมษายน 2566.....
  5. สมัยที่ 76 สอบวันที่ 7 เมษายน 2567.....
  6. สมัยที่ 77 สอบวันที่ 6 เมษายน 2568.....

อภิธานศัพท์

ส่วนที่หนึ่ง การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย .....

ส่วนที่สอง การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ.....

ร้านจำหน่ายหนังสือภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

๑. ศูนย์หนังสือเนติบัณฑิตยสภา <https://bookstore.thethaibar.or.th>

๒. ร้านหนังสือกฎหมาย by the content

<https://www.facebook.com/tclawbook>

๓. ร้านหนังสือ Attorney285

<https://www.facebook.com/share/1CxymwW3xH/?mibextid=wwXIfr>

๔. ร้านปณรัชช

ร้านที่ ๒ และ ๓ วางขายบน Shopee มีส่วนลดเพิ่มเติม